EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 24. 1. 2023
COM(2023) 53 final

2023/0018 (COD)

Návrh

ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa mení rozhodnutie (EÚ) 2022/563, pokiaľ ide o výšku makrofinančnej pomoci Moldavskej republike

{SWD(2023) 25 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

V roku 2022 sa globálna hospodárska situácia zhoršila. Okolnosti prvej žiadosti Moldavska o makrofinančnú pomoc z roku 2022 sa takisto zhoršili. Moldavsko je priamo aj nepriamo ovplyvnené útočnou vojnou Ruska voči Ukrajine, s ktorou sa musí vysporiadať na dôvažok energetickej krízy trvajúcej od októbra 2021. Okrem toho od začiatku vojny prekročilo moldavskú hranicu viac ako pol milióna ľudí a v krajine naďalej zostáva približne 90 000 utečencov. To vyvolalo ďalší tlak na verejné financie Moldavska. Celková makroekonomická pozícia sa preto v roku 2022 výrazne oslabila. Po výraznom oživení po pandémii v roku 2021 sa rast v prvých 9 mesiacoch roku 2022 prudko znížil a krajina vstúpila do hlbokej recesie. Keďže Moldavsko malo obmedzené rezervy na zmiernenie krízy, požiadalo medzinárodných partnerov o ďalšiu pomoc. Navrhované zvýšenie makrofinančnej pomoci je teda súčasťou širšej pomoci EÚ a medzinárodnej pomoci Moldavsku.

Moldavsko požiadalo 19. novembra 2021 o prebiehajúcu operáciu makrofinančnej pomoci. Európsky parlament a Rada prijali 6. apríla 2022 makrofinančnú pomoc vo výške 150 miliónov EUR (vo forme úverov za zvýhodnených podmienok a grantov), ktorá nadobudla účinnosť 18. júla 2022. Po splnení podmienok v príslušných oblastiach politík, ktoré sú s ňou spojené, bola prvá splátka uhradená 1. augusta 2022. V rámci tejto prebiehajúcej operácie zostáva Moldavsku do januára 2025 k dispozícii 100 miliónov EUR (vo forme úverov za zvýhodnených podmienok a grantov). Uhradenie druhej splátky sa očakáva v prvom štvrťroku 2023.

V súlade s bežnými postupmi makrofinančnej pomoci bola operácia sprístupnená Moldavsku v kombinácii s novým mechanizmom Medzinárodného menového fondu (MMF), ktorý bol prijatý v decembri 2021 a rozšírený v máji 2022. Rozšírená podpora MMF v rámci programu rozšíreného úverového nástroja/rozšíreného fondu (ECF/EFF) predstavuje 795 miliónov USD.

Bez ohľadu na súčasnú pomoc Moldavsku predstavuje prebiehajúca energetická kríza a dôsledky vojny na Ukrajine aj naďalej značné výzvy. Podľa najnovších odhadov MMF (december 2022) sa celkový rozdiel vo vonkajšom financovaní Moldavska na rok 2023 zvýšil o 430 miliónov EUR [približne 3 % hrubého domáceho produktu (HDP)] v porovnaní s prvým preskúmaním programu MMF (september 2022). To sa premieta do celkového rozdielu vo financovaní vo výške približne 803 miliónov EUR (5 % HDP) na rok 2023. Komisia v tejto súvislosti a v súlade so zásadou spravodlivého rozdelenia zaťaženia predkladá Parlamentu a Rade návrh na zvýšenie prebiehajúcej makrofinančnej pomoci Moldavsku o 145 miliónov EUR, z toho 100 miliónov EUR vo forme úverov a 45 miliónov EUR vo forme grantov.

Dodatočná makrofinančná pomoc by sa vyplatila v dvoch nových splátkach spojených s: i) dodatočnou podmienenosťou v príslušných oblastiach politiky; ii) značným pokrokom vo vykonávaní dohody o pridružení a prehĺbenej a komplexnej zóny voľného obchodu (DCFTA); a iii) pozitívnymi výsledkami pri vykonávaní programu MMF. Podmienky v príslušných oblastiach politiky, ktoré sa viažu na dve nové splátky, by vychádzali z podmienok dohodnutých v memorande o porozumení o súčasnej makrofinančnej pomoci. Tým by sa posilnilo ťažisko programu a zabezpečil by sa súlad s prioritami EÚ a Moldavska v príslušných oblastiach politiky a programom moldavskej vlády. Dodatočná podpora je takisto v súlade s posilneným vzťahom medzi EÚ a Moldavskom v rámci postavenia kandidátskej krajiny, ktorý bol Moldavsku udelený 23. júna 2022.

Očakáva sa, že navrhovaná operácia sa uskutoční spolu s dodatočnou podporou EÚ v rámci rozpočtových operácií financovaných z Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI).

Ako sa podrobnejšie uvádza v pracovnom dokumente útvarov Komisie pripojenom k tomuto návrhu, Komisia zohľadnila posúdenie politickej situácie zo strany Európskej služby pre vonkajšiu činnosť a domnieva sa, že politické a hospodárske predpoklady na účely poskytnutia navrhovanej makrofinančnej pomoci sú splnené.

- **Všeobecný kontext**

Invázia Ruska na Ukrajinu mala výrazný negatívny vplyv na moldavské hospodárstvo v čoraz náročnejšom globálnom kontexte. V januári až septembri 2022 moldavské hospodárstvo zaznamenalo pokles o 4 %, čo naznačuje celkovú hlbokú recesiu za daný rok. Tento pokles bol spôsobený najmä poklesom spotreby domácností a investícií. Na strane výroby malo poľnohospodárstvo výrazne negatívny vplyv na rast v dôsledku sucha v lete 2022. V dôsledku energetickej krízy, ktorá sa v roku 2022 zintenzívnila, sa tlak na verejné financie Moldavska ešte zvýšil. Prudký nárast cien energií podnietil vysokú infláciu a vyvolal potrebu ďalších výdavkov na dotácie pre najzraniteľnejších spotrebiteľov.

Výhľad na rok 2023 je pre Moldavsko naďalej pochmúrny. Bude ešte viac ovplyvnený čoraz intenzívnejšími útokmi Ruska na Ukrajinu a spomalením hospodárskeho rastu v celej EÚ (kľúčový obchodný partner Moldavska). Podľa prognózy MMF z novembra 2022 sa má rast v roku 2023 len mierne zvýšiť na 1,5 % a vrátiť sa na úroveň spred krízy až v rokoch 2024 – 2025.

V roku 2023 má inflácia výrazne klesnúť, ale predpokladá sa, že zostane na dvojciferných číslach n úrovni v priemere 13,7 % v porovnaní s 28,5 % v roku 2022. Prudký nárast cien energií a potravín viedol k vysokej inflácii v roku 2022, ktorá dosiahla vrchol na úrovni 34 % v októbri. V reakcii na silné inflačné tlaky centrálna banka v minulom roku trikrát zdvihla kľúčovú úrokovú sadzbu na 21,5 % (o kumulatívnych 9 percentuálnych bodov). Koncom roka sa inflácia začala postupne zmierňovať (na 31 % v novembri), čo viedlo k miernej úprave základnej sadzby smerom nadol na 20 %.

Rozpočtový deficit by mal v roku 2023 zostať vysoký, a to na úrovni 6 % HDP v porovnaní so 4,2 % HDP v roku 2022. Veľká časť nárastu bude spôsobená vyššími výdavkami na najzraniteľnejších spotrebiteľov v dôsledku prudkého zvýšeniu sadzieb za energiu a niektorými stúpaniu miezd vo verejnom sektore, ktoré sa vzhľadom na prudko rastúcu infláciu považujú za potrebné. Pomer verejného dlhu Moldavska k HDP je v porovnaní s väčšinou regionálnych partnerov nízky, ale v roku 2023 sa má zvýšiť na 38 % oproti 36 % HDP na konci roka 2022. Multilaterálni veritelia predĺžili približne 95 % zahraničného verejného dlhu Moldavska za zvýhodnených podmienok. Vzhľadom na vysokú citlivosť krajiny na vonkajšie otrasy však MMF zrevidoval svoj rating rizika vysokého zadlženia Moldavska z nízkeho na stredné.

Pokiaľ ide o vonkajšie vzťahy, deficit bežného účtu zostáva vysoký, a to na úrovni 13,7 % HDP v treťom štvrťroku 2022, a v roku 2023 by mal zostať na porovnateľnej úrovni, konkrétne 11,8 % HDP. Je to spôsobené najmä veľkou zápornou obchodnou bilanciou, ktorá v treťom štvrťroku 2022 predstavovala približne 32 % HDP. Remitencie však zostali vo všeobecnosti stabilné na úrovni 14,2 % HDP, a to napriek niektorým počiatočným prognózam, podľa ktorých mali transfery zo zahraničia, najmä z Ruska a Spoločenstva nezávislých štátov, výrazne klesnúť. Pri čistých priamych zahraničných investíciách sa v prvom polroku 2022 prejavila určitá odolnosť (najmä v dôsledku vysokých reinvestovaných ziskov spoločností). Vzhľadom na neistotu spôsobenú vojnou sa však v prognóze MMF (november 2022) očakáva ich prudký pokles, a to celkovo na 0,4 % HDP za rok 2022.

Od začiatku ruskej inváze na Ukrajinu sú devízové rezervy Moldavska veľmi nestabilné, čo viedlo k rozsiahlym intervenciám centrálnej banky. Spočiatku sa devízové rezervy Moldavska výrazne znížili z 3,9 miliardy USD na konci roka 2021 (pokrývajúcich 5,5 mesiaca dovozu) na približne 3,3 miliardy USD (za 4,5 mesiaca dovozu) v apríli 2022. Bolo to spôsobené najmä rýchlym výberom bankových vkladov. Moldavský lei sa zároveň v prvej polovici roka 2022 voči americkému doláru znehodnotil približne o 7 %. Napriek tomu, že výška rezerv sa do konca roka 2022 obnovila, naďalej pretrvávajú riziká horšieho než očakávaného vývoja, čo súvisí najmä s prebiehajúcou vojnou na Ukrajine. Centrálna banka predpokladá začiatkom roka 2023 pokles rezerv, čiastočne v dôsledku mierneho oživenia hospodárstva a vyššieho dopytu po dovoze, ako aj ďalších výkyvov na devízovom trhu.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Navrhovaným zvýšením makrofinančnej pomoci by sa podporili zdroje pridelené Moldavsku v rámci existujúcej operácie prijatej Parlamentom a Radou 6. apríla 2022 podľa rozhodnutia (EÚ) 2022/563 o poskytnutí makrofinančnej pomoci Moldavsku vo výške 150 miliónov EUR vo forme úverov a grantov. Dodatočné podmienky spojené so zvýšenou sumou by vychádzali z reformných priorít uvedených v existujúcom memorande o porozumení, pričom by sa dôraz kládol na správu verejných financií, právny štát, boj proti korupcii, zlepšovanie podnikateľského prostredia a podporu ďalších reforiem v odvetví energetiky.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Medzi EÚ a Moldavskom sa v priebehu rokov rozvinuli úzke politické a hospodárske vzťahy, ktoré viedli k uzatvoreniu dohody o pridružení, vrátane DCFTA, ktorá bola podpísaná 27. júna 2014 a do účinnosti vstúpila 1. júla 2016. V programe pridruženia medzi EÚ a Moldavskom sa stanovuje zoznam priorít spoločnej práce. Aktualizovaný program pridruženia na roky 2021 – 2027 bol prijatý 22. augusta 2022.

V nadväznosti na žiadosť Moldavska z 3. marca 2022 udelila EÚ Moldavsku postavenie kandidátskej krajiny 23. júna 2022 pod podmienkou, že krajina podnikne niekoľko krokov, najmä v oblasti právneho štátu, reformy súdnictva, boja proti korupcii a základných práv.

Hospodárske väzby medzi Moldavskom a EÚ sú dobre rozvinuté. EÚ je aj naďalej najväčším obchodným partnerom Moldavska, na ktorého pripadalo 50 % celkového obchodu v roku 2021 (približne 61 % celkového vývozu a 44 % celkového dovozu).

Krajiny, na ktoré sa vzťahuje európska susedská politika, sú oprávnené žiadať o makrofinančnú pomoc (ak spĺňajú rôzne podmienky). Zvýšená makrofinančná pomoc by doplnila granty poskytované v rámci NDICI, posilnené o dodatočné zdroje vo výške 55 miliónov EUR v roku 2023, a ďalšie programy EÚ. Zvýšená makrofinančná pomoc by takisto doplnila podmienky stanovené v balíkoch rozpočtovej podpory, ktoré v súčasnosti vykonáva EÚ. Podporou vhodného rámca pre makroekonomickú politiku a štrukturálne reformy makrofinančná pomoc EÚ zvyšuje pridanú hodnotu a účinnosť celkovej finančnej intervencie EÚ, ktorá zahŕňa aj iné finančné nástroje.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

Právnym základom tohto návrhu je článok 212 ZFEÚ.

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Zásada subsidiarity je dodržaná. Ciele obnovy krátkodobej makroekonomickej stability v Moldavsku nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov, ale možno ich lepšie dosiahnuť na úrovni EÚ. Hlavnými dôvodmi sú rozpočtové obmedzenia na vnútroštátnej úrovni a potreba výraznej koordinácie darcov s cieľom maximalizovať rozsah a účinnosť pomoci.

- **Proporcionalita**

Návrh je v súlade so zásadou proporcionality. Obmedzuje sa na minimum požadované v záujme dosiahnutia cieľov krátkodobej makroekonomickej stability a neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie tohto cieľa.

Ako Komisia identifikovala na základe odhadov MMF v kontexte rozšíreného fondu, navrhovaná suma – 295 miliónov EUR – zvýšenej makrofinančnej pomoci vrátane existujúcej sumy zodpovedá 33 % odhadovaného zostatkovej medzery vo financovaní Moldavska v rokoch 2022 – 2024. Je to v súlade so štandardnými postupmi o rozdelení záťaže pri operáciách MFP. Podľa záverov Rady ECOFIN z 8. októbra 2002 je horná hranica 60 % pre kandidátsku krajinu a krajinu, s ktorou bola podpísaná dohoda o pridružení. Zohľadňuje sa v ňom aj pomoc, ktorú Moldavsku prisľúbili iní bilaterálni a multilaterálni darcovia.

- **Výber nástroja**

Projektové financovanie ani technická pomoc by neboli vhodnými ani dostatočnými nástrojmi na riešenie makroekonomických cieľov. Kľúčovou pridanou hodnotou makrofinančnej pomoci v porovnaní s inými nástrojmi EÚ by bolo zmiernenie vonkajšieho finančného obmedzenia a pomoc pri vytváraní stabilného makroekonomického rámca, a to aj prostredníctvom podpory udržateľnej platobnej bilancie a rozpočtovej situácie a vhodného rámca pre štrukturálne reformy. Vďaka tomu, že makrofinančná pomoc pomôže zaviesť vhodný celkový rámec politiky, môže zvýšiť aj účinnosť opatrení financovaných v Moldavsku v rámci iných, užšie zameraných finančných nástrojov EÚ.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Makrofinančná pomoc sa poskytuje ako neoddeliteľná súčasť medzinárodnej podpory na stabilizáciu hospodárstva Moldavskej republiky. Pri príprave tohto návrhu útvary Komisie uskutočnili konzultácie s MMF a so Svetovou bankou, ktoré už zaviedli rozsiahle programy financovania. Komisia 12. januára 2023 konzultovala s náhradným Hospodárskym a finančným výborom, ktorý návrh schválil. Komisia bola v pravidelnom kontakte aj s moldavskými orgánmi.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

V súlade s požiadavkami nariadenia o rozpočtových pravidlách vykonali útvary Komisie v kontexte balíka makrofinančnej pomoci týkajúceho sa pandémie COVID-19 operatívne posúdenie finančných a administratívnych tokov Moldavska. Cieľom bolo uistiť sa, že zavedené postupy riadenia programovej pomoci vrátane makrofinančnej pomoci poskytujú primerané záruky. Záverečná správa operatívneho posúdenia, ktorú vypracovala poradenská spoločnosť, bola doručená v júni 2020. V správe sa uvádza zreteľný pokrok v systémoch hospodárenia s verejnými financiami a v iných finančných tokoch od roku 2015, keď sa uskutočnilo posledné hodnotenie. V správe sa dospelo k záveru, že stav finančných tokov a postupov Moldavska sa považuje za priaznivý pre následnú operáciu makrofinančnej pomoci. Vývoj v tejto oblasti bude naďalej pozorne sledovaný aj prostredníctvom pravidelných správ o pokroku v oblasti reforiem riadenia verejných financií, ktoré bude vypracúvať delegácia EÚ v Kišiňove.

- **Posúdenie vplyvu**

Makrofinančná pomoc EÚ je mimoriadny núdzový nástroj zameraný na riešenie závažných ťažkostí s platobnou bilanciou v tretích krajinách. Keďže existuje politická nevyhnutnosť rýchlo napredovať v situácii, ktorá si vyžaduje pohotovú reakciu, na tento návrh makrofinančnej pomoci sa nevzťahuje požiadavka vykonať posúdenie vplyvu v súlade s usmerneniami Komisie o lepšej právnej regulácii [SWD (2015) 111 final].

Všeobecnejšie, návrhy makrofinančnej pomoci Komisie vychádzajú zo skúseností získaných z hodnotení *ex post* vykonaných pri predchádzajúcich operáciách v krajinách susediacich s EÚ. Zvýšená makrofinančná pomoc a k nej pripojený program ekonomických úprav a reforiem pomôžu zmierniť krátkodobé potreby financovania Moldavska. Podporí aj opatrenia v oblastiach politiky zamerané na posilnenie strednodobej platobnej bilancie a fiškálnej udržateľnosti a zvýšenie udržateľného rastu, čím sa doplní prebiehajúci program MMF s Moldavskom. Tieto podmienky v príslušných oblastiach politiky by sa mali týkať niektorých základných nedostatkov, ktoré sa v priebehu rokov prejavili v moldavskom hospodárstve a jeho systéme správy hospodárskych záležitostí.

- **Základné práva**

Kandidátske krajiny, na ktoré sa vzťahuje európska susedská politika, sú oprávnené žiadať o makrofinančnú pomoc. Podmienkou poskytnutia makrofinančnej pomoci je rešpektovanie účinných demokratických mechanizmov vrátane pluralitného parlamentného systému a právneho štátu, ako aj dodržiavanie ľudských práv zo strany oprávnenej krajiny.

Obnovenie záväzku uskutočňovať reformy a silná politická vôľa moldavských orgánov (od volieb v júli 2021) v kľúčových oblastiach reforiem vrátane reforiem v sektore súdnictva, dobrej správy vecí verejných, právneho štátu a boja proti korupcii po júlových voľbách sú jasným pozitívnym signálom. Orgány sú odhodlané uskutočňovať tieto reformy transparentne a v súlade s normami EÚ. Preto sa politická podmienka pre operáciu makrofinančnej pomoci považuje za splnenú.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Navrhované zvýšenie prebiehajúcej operácie makrofinančnej pomoci Moldavsku o 145 miliónov EUR sa má vyplatiť v dvoch rovnakých splátkach, ktoré sa majú uvoľniť v roku 2023, ak budú splnené podmienky. Vo finančnom pláne na obdobie 2022 – 2024 sa stanovuje, aby sa grantová zložka vo výške 45 miliónov EUR financovala z dostupného rozpočtu v rámci rozpočtového riadku 14 20 03 01 „Makrofinančná pomoc – granty“. Pokiaľ ide o úverovú zložku vo výške 100 miliónov EUR, požadovaná tvorba rezerv vo výške 9 % záruky pre vonkajšiu činnosť bude naprogramovaná v rámci Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI) v celkovej výške 9 miliónov EUR (rozpočtový riadok 14 02 01 70 „NDICI – Tvorba rezerv pre spoločný rezervný fond“).

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

EÚ poskytne Moldavsku zvýšenú makrofinančnú pomoc v celkovej výške 145 miliónov EUR vo forme strednodobých a dlhodobých úverov, ako aj grantovej zložky. Pomôže to pokryť zostávajúce potreby financovania Moldavska v roku 2023. Vyplatenie dvoch dodatočných splátok bude podmienené splnením dodatočných opatrení v príslušných oblastiach politiky.

Pomoc bude riadiť Komisia. V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách sa uplatňujú osobitné ustanovenia týkajúce sa prevencie proti podvodom a iným nezrovnalostiam.

Komisia a moldavské orgány sa dohodli na memorande o porozumení, v ktorom sa stanovujú opatrenia v oblasti štrukturálnych reforiem súvisiace s prebiehajúcou operáciou makrofinančnej pomoci vrátane aspektov načasovania a postupnosti. V dôsledku zvýšenia makrofinančnej pomoci sa s orgánmi prerokujú ďalšie opatrenia politiky, ktoré sa pridajú k existujúcemu memorandu.

Okrem toho, ako je obvyklé v prípade makrofinančnej pomoci, podmienkou vyplatenia by bolo okrem iného úspešné preskúmanie v rámci programu MMF, ako aj pokrok vo vykonávaní dohody o pridružení medzi EÚ a Moldavskom a prehĺbenej a komplexnej dohody o voľnom obchode. Komisia bude úzko spolupracovať s orgánmi na monitorovaní pokroku v oblasti opatrení v príslušných oblastiach politík a podmienok uvedených v predchádzajúcom texte.

2023/0018 (COD)

Návrh

ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa mení rozhodnutie (EÚ) 2022/563, pokiaľ ide o výšku makrofinančnej pomoci Moldavskej republike

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 212,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

(1) Európsky parlament a Rada prijali 6. apríla 2022 rozhodnutie (EÚ) 2022/563[1] o poskytnutí novej makrofinančnej pomoci Moldavsku vo výške 150 miliónov EUR vo forme strednodobých úverov a prostredníctvom grantovej zložky. Makrofinančná pomoc nadobudla účinnosť 18. júla na dva a pol roka. Po úspešnom vykonaní všetkých opatrení politiky dohodnutých s Úniou v memorande o porozumení bola 1. augusta 2022 vyplatená prvá splátka vo výške 50 miliónov EUR.

(2) Makrofinančná pomoc bola prijatá súbežne s novým programom MMF pre Moldavsko z 20. decembra 2021 (rozšírený úverový nástroj/rozšírený fond v hodnote 564 miliónov USD). V dôsledku rastúcich potrieb financovania vyplývajúcich najmä z účinkov vojny na Ukrajine na moldavské hospodárstvo prijal MMF 11. mája 2022 rozhodnutie zvýšiť objem pomoci na základe mechanizmu o 267 miliónov USD. MMF 9. januára 2023 oznámil, že Moldavsko úspešne ukončilo druhé preskúmanie programu, ktoré umožnilo okamžité vyplatenie ďalších 27 miliónov USD v rámci mechanizmu.

(3) Orientačné pridelenie prostriedkov Únie Moldavsku v rámci nástroja európskeho susedstva predstavovalo sumu 518,15 milióna EUR na obdobie 2014 – 2020 vrátane rozpočtovej podpory a technickej pomoci. Prostredníctvom jednotných rámcov podpory na obdobia 2014 – 2017 a 2017 – 2020 sa určila prioritná oblasť spolupráce s Moldavskom financovaná z nástroja európskeho susedstva na predchádzajúce rozpočtové obdobie. Priority na roky 2021 – 2027 sú stanovené v novom viacročnom orientačnom programe, ktorý bol vypracovaný v úzkej spolupráci so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami.

(4) Vzhľadom na to, že v platobnej bilancii Moldavska na rok 2023 stále existuje značná zostávajúca medzera vo vonkajšom financovaní presahujúca zdroje poskytnuté MMF a inými multilaterálnymi inštitúciami, je potrebné zvýšiť makrofinančnú pomoc Únie poskytovanú Moldavsku v súlade s rozhodnutím (EÚ) 2022/563. Toto zvýšenie sa za

[1] Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/563 zo 6. apríla 2022 o poskytnutí makrofinančnej pomoci Moldavskej republike (Ú. v. EÚ L 109, 8.4.2022, s. 6).

súčasných výnimočných okolností považuje za primeranú reakciu na žiadosť Moldavska o podporu stabilizácie hospodárstva v spojení s programom MMF. Prostredníctvom makrofinančnej pomoci Únie, ktorou sa dopĺňajú zdroje dostupné v rámci finančnej dohody MMF, by sa podporil program Moldavska zameraný na stabilizáciu hospodárstva a štrukturálne reformy. Rozhodnutie (EÚ) 2022/563 by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.

(5) Výška dodatočnej makrofinančnej pomoci Únie sa určuje na základe aktualizovaného kvantitatívneho posúdenia zostatkových potrieb vonkajšieho financovania Moldavska, pričom sa zároveň berie do úvahy jeho schopnosť financovania z vlastných zdrojov, najmä z medzinárodných rezerv, ktoré má k dispozícii. Pri určení výšky pomoci sa zohľadňujú očakávané finančné príspevky od multilaterálnych darcov, vrátane MMF a Svetovej banky, potreba zaistiť spravodlivé rozdelenie zaťaženia medzi Úniu a ostatných darcov, ako aj doterajšie využívanie ďalších nástrojov Únie pre vonkajšie financovanie v Moldavsku a celkový prínos zapojenia Únie.

(6) Zvýšenie makrofinančnej pomoci Únie by malo podliehať podmienkam hospodárskej politiky, ktoré sa majú doplniť k existujúcemu memorandu o porozumení, ktoré sa v dôsledku toho bude musieť zodpovedajúcim spôsobom zmeniť. Okrem toho sa podrobné finančné podmienky makrofinančnej pomoci Únie budú musieť stanoviť v dodatku k dohode o úvere a dohode o grante, ktoré Komisia 22. júna 2022 podpísala s Moldavskom,

PRIJALI TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

1. Rozhodnutie (EÚ) 2022/563 sa mení takto:

1. V článku 1 sa odsek 1 nahrádza takto:

„1. Únia v záujme podpory stabilizácie hospodárstva a programu rozsiahlych reforiem v Moldavsku poskytne Moldavsku makrofinančnú pomoc (ďalej len „makrofinančná pomoc Únie“) v maximálnej výške 295 miliónov EUR. Z tejto maximálnej sumy sa maximálne 220 miliónov EUR poskytne vo forme úverov a maximálne 75 miliónov EUR vo forme grantov. Uvoľnenie makrofinančnej pomoci Únie podlieha schváleniu rozpočtu Únie na príslušný rok Európskym parlamentom a Radou. Účelom pomoci je prispieť na pokrytie potrieb Moldavska spojených s platobnou bilanciou, ako sa uvádza v programe MMF.“

2. Článok 4 sa mení takto:

a) Odsek 1 sa nahrádza takto:

2. „1. Za predpokladu splnenia podmienok uvedených v odseku 3 poskytne Komisia makrofinančnú pomoc Únie v piatich splátkach, z ktorých každá pozostáva z grantovej a úverovej zložky. Výška každej splátky sa stanovuje v zmenenom memorande o porozumení uvedenom v článku 2.“

b) Odsek 4 sa nahrádza takto:

„4. Uvoľnenie druhej splátky sa v zásade uskutoční najskôr tri mesiace po uvoľnení prvej splátky. Uvoľnenie tretej splátky sa v zásade uskutoční najskôr tri mesiace po uvoľnení druhej splátky. Uvoľnenie štvrtej splátky sa v zásade uskutoční najskôr tri mesiace po uvoľnení tretej splátky. Uvoľnenie piatej splátky sa v zásade uskutoční najskôr tri mesiace po uvoľnení štvrtej splátky.“

Článok 4

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť tretím dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Bruseli

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predseda/predsedníčka	*predseda/predsedníčka*

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ VÝKAZ

1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY

1.1. Názov návrhu/iniciatívy

1.2. Príslušné oblasti politiky

1.3. Návrh/iniciatíva sa týka:

1.4. Ciele

1.4.1. Všeobecné ciele

1.4.2. Špecifické ciele

1.4.3. Očakávané výsledky a vplyv

1.4.4. Ukazovatele výkonnosti

1.5. Dôvody návrhu/iniciatívy

1.5.1. Požiadavky, ktoré sa majú splniť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte, vrátane podrobného harmonogramu prvotnej fázy vykonávania iniciatívy

1.5.2. Prínos zapojenia Únie (môže byť výsledkom rôznych faktorov, napr. lepšej koordinácie, právnej istoty, väčšej účinnosti alebo komplementárnosti). Na účely tohto bodu je „prínos zapojenia Únie“ hodnota vyplývajúca zo zásahu Únie, ktorá dopĺňa hodnotu, ktorú by inak vytvorili len samotné členské štáty.

1.5.3. Poznatky získané z podobných skúseností v minulosti

1.5.4. Súlad s viacročným finančným rámcom a možná synergia s inými vhodnými nástrojmi

1.5.5. Posúdenie rôznych disponibilných možností financovania vrátane možnosti prerozdelenia

1.6. Trvanie a finančný vplyv návrhu/iniciatívy

1.7. Plánovaný spôsob riadenia

2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA

2.1. Pravidlá monitorovania a podávania správ

2.2. Systémy riadenia a kontroly

2.2.1. Opodstatnenie navrhovaných spôsobov riadenia, mechanizmov vykonávania financovania, spôsobov platby a stratégie kontroly

2.2.2. Informácie o zistených rizikách a systémoch vnútornej kontroly zavedených na ich zmierňovanie

2.2.3. Odhad a opodstatnenie nákladovej účinnosti kontrol (pomer medzi nákladmi na kontroly a hodnotou súvisiacich riadených finančných prostriedkov) a posúdenie očakávaných úrovní rizika chyby (pri platbe a uzavretí)

2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY

3.1. Príslušné okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky výdavkov

3.2. Odhadovaný finančný vplyv návrhu na rozpočtové prostriedky

3.2.1. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na operačné rozpočtové prostriedky

3.2.2. Odhadované výsledky financované z operačných rozpočtových prostriedkov

3.2.3. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na administratívne rozpočtové prostriedky

3.2.4. Súlad s platným viacročným finančným rámcom

3.2.5. Príspevky od tretích strán

3.3. Odhadovaný vplyv na príjmy

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ VÝKAZ

1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY

1.1. Názov návrhu/iniciatívy

Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o poskytnutí ďalšej makrofinančnej pomoci Moldavskej republike

1.2. Príslušné oblasti politiky v rámci štruktúry ABM/ABB[2]

Oblasť politiky: Hospodárske a finančné záležitosti

Činnosť: Medzinárodné hospodárske a finančné záležitosti

1.3. Druh návrhu/iniciatívy

☐ Návrh/iniciatíva sa týka **novej akcie**

☐ Návrh/iniciatíva sa týka **novej akcie, ktorá nadväzuje na pilotný projekt/prípravnú akciu[3]**

☐ Návrh/iniciatíva sa týka **predĺženia trvania existujúcej akcie**

X Návrh/iniciatíva sa týka **akcie presmerovanej na novú akciu**

1.4. Ciele

1.4.1. Viacročné strategické ciele Komisie, ktoré sú predmetom návrhu/iniciatívy

„Hospodárstvo, ktoré pracuje v prospech ľudí“

„Silnejšia Európa vo svete“

1.4.2. Špecifické ciele

a) podpory makrofinančnej stability a presadzovania reforiem na podporu rastu mimo EÚ, a to aj prostredníctvom pravidelného hospodárskeho dialógu s kľúčovými partnermi a poskytnutím makrofinančnej pomoci a

b) podpory procesu rozširovania, vykonávania politiky EÚ v oblasti rozširovania a susedstva a iných priorít EÚ u partnerov vykonávaním hospodárskej analýzy a poskytovaním posúdení a poradenstva pri tvorbe politík.

1.4.3. Očakávané výsledky a vplyv

Uveďte, aký vplyv by mal mať návrh/iniciatíva na príjemcov/cieľové skupiny.

- Prispieť k zabezpečeniu potrieb vonkajšieho financovania Moldavska v súvislosti s výrazným zhoršením jeho platobnej bilancie, ktoré je dôsledkom negatívnych vplyvov inváze Ruska na Ukrajinu na ekonomiku Moldavska, ako aj prebiehajúcej energetickej krízy.
- Uľahčiť potreby financovania rozpočtu partnera.
- Podporiť úsilie o fiškálnu konsolidáciu a vonkajšiu stabilizáciu v rámci programu MMF.

[2] ABM: riadenie podľa činností; ABB: zostavovanie rozpočtu podľa činností.

[3] Podľa článku 54 ods. 2 písm. a) alebo b) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

- Podporiť štrukturálne reformy zamerané na zlepšovanie celkového makroekonomického riadenia, posilňovanie správy hospodárskych záležitostí a transparentnosti a zlepšovanie podmienok pre udržateľný rast.

1.4.4. Ukazovatele výkonnosti

Uveďte ukazovatele na monitorovanie pokroku a dosiahnutých výsledkov.

Od moldavských orgánov sa bude vyžadovať, aby útvarom Komisie predkladali pravidelné správy o súbore hospodárskych ukazovateľov a pred vyplatením splátok pomoci predložili komplexnú správu o plnení dohodnutých politických podmienok.

Útvary Komisie budú aj naďalej monitorovať riadenie verejných financií, a to v nadväznosti na operatívne posúdenie finančných tokov a správnych postupov v Moldavsku, ktoré bolo vykonané v júni 2020. Delegácia EÚ u partnerov bude predkladať aj pravidelné správy o otázkach týkajúcich sa monitorovania pomoci. Útvary Komisie zostanú v úzkom kontakte s MMF a so Svetovou bankou, aby využili ich skúsenosti z aktivít prebiehajúcich u príslušného partnera.

V navrhovanom legislatívnom rozhodnutí sa počíta s výročnou správou Rade a Európskemu parlamentu, ktorá bude zahŕňať posúdenie vykonávania tejto operácie. Do dvoch rokov od skončenia obdobia vykonávania sa uskutoční nezávislé hodnotenie pomoci *ex post*.

1.5. Dôvody návrhu/iniciatívy

1.5.1. Požiadavky, ktoré sa majú splniť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte, vrátane podrobného harmonogramu prvotnej fázy vykonávania iniciatívy

Vyplatenie pomoci bude podmienené splnením politických podmienok a uspokojivými výsledkami pri uskutočňovaní ekonomického programu dohodnutého medzi Moldavskom a MMF. Okrem toho sa Komisia musí s moldavskými orgánmi dohodnúť na osobitných podmienkach v príslušných oblastiach politiky, ktoré budú pridané do existujúceho memoranda o porozumení.

Vyplatenie dodatočnej pomoci je plánované v dvoch splátkach. Vyplatenie prvej splátky sa očakáva v treťom štvrťroku 2023, druhá splátka by sa mohla vyplatiť v štvrtom štvrťroku 2023 za predpokladu, že sa vykonali politické opatrenia spojené s každou splátkou.

1.5.2. Prínos zapojenia Únie (môže byť výsledkom rôznych faktorov, napr. lepšej koordinácie, právnej istoty, väčšej účinnosti alebo komplementárnosti). Na účely tohto bodu je „prínos zapojenia Únie“ hodnota vyplývajúca zo zásahu Únie, ktorá dopĺňa hodnotu, ktorú by inak vytvorili len samotné členské štáty.

Nástroj makrofinančnej pomoci je politickým nástrojom zameraným na uľahčenie potrieb krátkodobého a strednodobého vonkajšieho financovania. V kontexte prebiehajúcej krízy makrofinančná pomoc pomôže poskytnúť orgánom priestor v oblasti hospodárskej politiky, aby mohli účinne reagovať na zhoršujúcu sa vonkajšiu pozíciu a zvýšené fiškálne potreby. Makrofinančná pomoc prispeje aj k podpore makroekonomickej a politickej stability. Touto operáciou sa doplnia zdroje, ktoré poskytli medzinárodné finančné inštitúcie, bilaterálne darcovské organizácie a iné finančné inštitúcie EÚ. Tým prispeje k celkovej účinnosti finančnej podpory, ktorú poskytuje medzinárodné spoločenstvo, ako aj inej finančnej pomoci EÚ vrátane operácií rozpočtovej podpory.

Okrem toho sa očakáva, že program makrofinančnej pomoci poskytovaním dlhodobého financovania za veľmi výhodných podmienok, zvyčajne s nižšími sadzbami než ostatné medzinárodné či bilaterálne darcovské organizácie, pomôže vláde plniť rozpočet bez fiškálnych odchýlok a prispeje k udržateľnosti dlhu.

Navrhovaným programom sa popri finančnom vplyve makrofinančnej pomoci posilní aj záväzok vlády uskutočňovať reformy a jej ambícia vybudovať užšie vzťahy s EÚ, čo sa premieta v dohode o pridružení, ktorá nadobudla platnosť v roku 2016, ako aj v postavenie kandidátskej krajiny, ktorý bol udelený 23. júna 2022. Tento výsledok sa dosiahne okrem iného pomocou primeranej podmienenosti vyplácania pomoci. V širšom kontexte bude tento program signalizovať, že EÚ je v časoch hospodárskych ťažkostí pripravená podporovať partnerov vo východnom susedstve vrátane Moldavska.

1.5.3. Poznatky získané z podobných skúseností v minulosti

Operácie makrofinančnej pomoci u partnerov sú predmetom hodnotenia *ex post*. Z doteraz vykonaných hodnotení (týkajúcich sa dokončených programov makrofinančnej pomoci) vyplynulo, že operácie makrofinančnej pomoci prispievajú k zlepšeniu vonkajšej udržateľnosti, makroekonomickej stabilite a dosiahnutiu štrukturálnych reforiem u partnera, hoci niekedy len mierne a nepriamo. Operácie makrofinančnej pomoci mali vo väčšine prípadov pozitívny vplyv na platobnú bilanciu partnera a prispeli k uvoľneniu jeho rozpočtových obmedzení. Zároveň viedli k mierne vyššiemu hospodárskemu rastu.

1.5.4. Súlad s viacročným finančným rámcom a možná synergia s inými vhodnými nástrojmi

Súlad s viacročným finančným rámcom

Vo viacročnom finančnom rámci na roky 2021 – 2027 bude poskytovanie úverov v rámci makrofinančnej pomoci kryté zárukou pre vonkajšiu činnosť v rámci Globálnej Európy (Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce). Predpokladaná (orientačná) úverová kapacita pre makrofinančnú pomoc je dostatočná na pokrytie tejto operácie, ako aj iných vykonávaných operácií makrofinančnej pomoci.

Možné synergie s inými vhodnými nástrojmi

EÚ patrí k hlavným darcom v prospech Moldavska a podporuje jeho hospodárske, štrukturálne a inštitucionálne reformy, ako aj občiansku spoločnosť. Finančná podpora EÚ pre Moldavsko na roky 2014 – 2020 predstavovala 518,15 milióna EUR (viacročný orientačný program na roky 2021 – 2027 sa pripravuje). V tejto súvislosti operácia makrofinančnej pomoci dopĺňa iné vonkajšie činnosti alebo nástroje EÚ, ktoré sa používajú na podporu Moldavska. Takisto je v súlade s novým nástrojom Globálna Európa (Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce) a nástrojom predvstupovej pomoci (IPA III) na roky 2021 – 2027.

Hlavným prínosom makrofinančnej pomoci v porovnaní s inými nástrojmi EÚ by bola pomoc pri vytváraní stabilného makroekonomického rámca, a to aj prostredníctvom podpory udržateľnej platobnej bilancie a rozpočtovej situácie a vhodného rámca pre dosiahnutie pokroku v oblasti štrukturálnych reforiem. Makrofinančná pomoc neposkytuje pravidelnú finančnú podporu a má sa ukončiť ihneď, ako sa vonkajšia finančná situácia partnera vráti späť na udržateľnú cestu.

Makrofinančná pomoc by takisto dopĺňala plánované intervencie medzinárodného spoločenstva, najmä programy úprav a reforiem podporované MMF a Svetovou bankou.

1.5.5. Posúdenie rôznych disponibilných možností financovania vrátane možnosti prerozdelenia

Prostredníctvom používania úverov poskytnutie makrofinančnej pomoci zvyšuje účinnosť rozpočtu EÚ pomocou pákového efektu a zabezpečuje najlepšiu nákladovo efektívnu možnosť.

Komisia je splnomocnená požičiavať si finančné prostriedky z kapitálových trhov v mene Európskej únie, ako aj Euratomu s využitím záruky rozpočtu EÚ. Cieľom je získať finančné prostriedky na trhu za najlepšie dostupné sadzby vďaka svojmu špičkovému úverovému postaveniu (rating AAA od agentúr Fitch, Moody's a DBRS, rating AA od S&P, všetky so stabilným výhľadom) EÚ/Euratomu a potom ich ďalej požičať oprávneným dlžníkom v kontexte poskytovania úverov v rámci Európskeho finančného stabilizačného mechanizmu, platobnej bilancie, makrofinančnej pomoci a projektov Euratomu. Prijímanie a poskytovanie úverov sa uskutočňuje ako nadväzná operácia, čím sa zabezpečuje, aby rozpočet EÚ nebol vystavený žiadnemu úrokovému ani devízovému riziku. Cieľ získania finančných prostriedkov za najlepšie dostupné sadzby pre činnosti prijímania a poskytovania pôžičiek bol dosiahnutý, pretože uvedené sadzby sú v súlade s partnerskými inštitúciami (Európska investičná banka, Európsky finančný stabilizačný mechanizmus a Európsky mechanizmus pre stabilitu).

1.6. Trvanie a finančný vplyv návrhu/iniciatívy

X obmedzené trvanie

– ☐ v platnosti od roku 2022 do roku 2024

– ☐ Finančný vplyv trvá od roku 2022 do roku 2024 v prípade viazaných rozpočtových prostriedkov a od roku 2022 do roku 2025 v prípade platobných rozpočtových prostriedkov.

☐ **neobmedzené trvanie**

– Počiatočná fáza implementácie bude trvať od roku RRRR do roku RRRR,

– a potom bude implementácia pokračovať v plnom rozsahu.

1.7. Plánovaný spôsob riadenia[4]

X Priame riadenie na úrovni Komisie

– **X** prostredníctvom jej útvarov vrátane zamestnancov v delegáciách Únie,

– ☐ prostredníctvom výkonných agentúr.

☐ **Zdieľané riadenie** s členskými štátmi

☐ **Nepriame riadenie**, pri ktorom sa plnením rozpočtu poveria:

– ☐ tretie krajiny alebo subjekty, ktoré tieto krajiny určili,

– ☐ medzinárodné organizácie a ich agentúry (uveďte),

– ☐ Európska investičná banka (EIB) a Európsky investičný fond,

– ☐ subjekty uvedené v článkoch 70 a 71 nariadenia o rozpočtových pravidlách,

– ☐ verejnoprávne subjekty,

– ☐ súkromnoprávne subjekty poverené vykonávaním verejnej služby, pokiaľ sú im poskytnuté primerané finančné záruky,

– ☐ súkromnoprávne subjekty spravované právom členského štátu, ktoré sú poverené vykonávaním verejno-súkromného partnerstva a ktorým sú poskytnuté primerané finančné záruky,

– ☐ osoby poverené vykonávaním osobitných činností v oblasti SZBP podľa hlavy V Zmluvy o Európskej únii a určené v príslušnom základnom akte.

– *V prípade viacerých spôsobov riadenia uveďte v oddiele „Poznámky“ presnejšie vysvetlenie.*

Poznámky

[4] Vysvetlenie spôsobov riadenia a odkazy na nariadenie o rozpočtových pravidlách sú k dispozícii na webovej stránke BudgWeb: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx

2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA

2.1. Pravidlá monitorovania a podávania správ

Uveďte frekvenciu a podmienky, ktoré sa vzťahujú na tieto opatrenia.

Opatrenia, ktoré sa majú financovať podľa tohto rozhodnutia, sa budú vykonávať s priamym riadením na úrovni Komisie z ústredia s podporou delegácií Únie.

Táto pomoc je makroekonomickej povahy a jej koncepcia je v súlade s programom podporovaným MMF. Útvary Komisie budú opatrenie monitorovať na základe pokroku pri zavádzaní mechanizmu MMF a vykonávaní osobitných reformných opatrení, na ktorých sa majú dohodnúť s orgánmi partnerov v memorande o porozumení, a to v intervaloch, ktoré sú v súlade s počtom splátok (pozri aj bod 1.4.4).

2.2. Systémy riadenia a kontroly

2.2.1. Opodstatnenie navrhovaných spôsobov riadenia, mechanizmov vykonávania financovania, spôsobov platby a stratégie kontroly

Opatrenia, ktoré sa majú financovať podľa tohto rozhodnutia, sa budú vykonávať s priamym riadením na úrovni Komisie z ústredia s podporou delegácií Únie.

Vyplácanie makrofinančnej pomoci závisí od úspešných preskúmaní a je naviazané na splnenie podmienok spojených s každou operáciou. Komisia dôsledne monitoruje realizáciu podmienok v úzkej spolupráci s delegáciami Únie.

2.2.2. Informácie o zistených rizikách a systémoch vnútornej kontroly zavedených na ich zmierňovanie

Zistené riziká

S navrhovanými operáciami makrofinančnej pomoci súvisia správcovské, metodické a politické riziká.

Existuje riziko, že makrofinančná pomoc by sa mohla použiť podvodne. Keďže makrofinančná pomoc nie je vyhradená na konkrétne výdavky (na rozdiel napríklad od projektového financovania), toto riziko sa vzťahuje na faktory ako všeobecná kvalita riadiacich systémov centrálnej banky partnera a ministerstva financií, administratívne postupy, funkcie kontroly a dohľadu, bezpečnosť IT systémov a primeranosť kapacity interného a externého auditu.

Druhé riziko vyplýva z možnosti, že partner si nebude plniť svoje finančné záväzky voči EÚ vyplývajúce z navrhovaných úverov v rámci makrofinančnej pomoci (riziko zlyhania alebo úverové riziko), čo by mohlo byť spôsobené napríklad významným ďalším zhoršením platobnej bilancie a fiškálnej pozície partnera.

Systémy vnútornej kontroly

Za overovanie, kontrolu a audit makrofinančnej pomoci bude zodpovedať Komisia vrátane Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF) a Európsky dvor audítorov, ako sa predpokladá v článku 129 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Ex ante: Posúdenie Komisie týkajúce sa systémov riadenia a kontroly v prijímajúcej krajine. V prípade každej prijímajúcej krajiny Komisia s technickou podporou poradcov vykonáva podľa potreby operatívne posúdenie *ex ante* finančných tokov a kontrolného prostredia. Vykonáva sa analýza účtovných postupov, oddelenia funkcií a interný a externý audit centrálnej banky a ministerstva financií s cieľom zabezpečiť primeranú

úroveň uistenia o riadnom finančnom riadení. Ak by sa identifikovali nedostatky, premietnu sa do podmienok, ktoré musia byť realizované pred úhradou pomoci. V prípade potreby sú takisto zavedené osobitné opatrenia pre platby (napr. účelovo viazané účty).

Počas vykonávania: Komisia kontroluje pravidelné vyhlásenia partnerov. Platba podlieha 1. monitorovaniu zamestnancami GR ECFIN v úzkej koordinácii s delegáciami EÚ a externými zainteresovanými stranami, ako je MMF, týkajúcemu sa realizácie dohodnutých podmieneností a 2. normálnemu kontrolnému postupu stanovenému finančným tokom (model 2) používaným v GR ECFIN vrátane overenia splnenia podmienok, ktorými je podmienené vyplatenie pomoci, ako sa uviedlo, finančným oddelením. Vyplácanie týkajúce sa operácií makrofinančnej pomoci môže podliehať ďalším nezávislým *ex post* overeniam (listinným a/alebo na mieste) úradníkmi tímu pre *ex post* kontroly daného GR. Takéto overenia sa môžu začať aj na žiadosť zodpovedného povoľujúceho úradníka vymenovaného subdelegovaním. Prerušenie a pozastavenie platieb, finančné opravy (realizované Komisiou) a vymáhanie prostriedkov sa môžu vykonávať, ak je to potrebné (dosiaľ sa nevyskytli), a vyslovene sa predpokladajú v dohodách o financovaní s partnermi.

2.2.3. Odhad a opodstatnenie nákladovej účinnosti kontrol (pomer medzi nákladmi na kontroly a hodnotou súvisiacich riadených finančných prostriedkov) a posúdenie očakávaných úrovní rizika chyby (pri platbe a uzavretí)

Zavedené systémy kontroly, napríklad *ex ante* operatívne posúdenia alebo *ex post* hodnotenia, zabezpečili v prípade platieb makrofinančnej pomoci účinnú chybovosť 0 %. Nie sú známe prípady podvodu, korupcie alebo nezákonnej činnosti. Operácie makrofinančnej pomoci majú jasnú intervenčnú logiku – takú, ktorá Komisii umožňuje hodnotiť ich vplyv. Kontroly umožňujú potvrdenie uistenia a dosiahnutia politických cieľov a priorít.

2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

Uveďte existujúce a plánované preventívne a ochranné opatrenia, napr. zo stratégie boja proti podvodom.

Na zmiernenie rizík podvodného používania sa prijalo a prijme niekoľko opatrení:

Po prvé, dohoda o úvere zahŕňa súbor ustanovení o inšpekciách, predchádzaní podvodom, auditoch a vymáhaní finančných prostriedkov v prípade podvodu alebo korupcie. Ďalej sa predpokladá, že pomoc bude podmienená súborom osobitných podmienok v príslušných oblastiach politiky okrem iného v oblasti hospodárenia s verejnými financiami s cieľom posilniť efektívnosť, transparentnosť a zodpovednosť. Pomoc sa zároveň vyplatí na osobitný účet v centrálnej banke partnera.

Okrem toho v súlade s požiadavkami nariadenia o rozpočtových pravidlách uskutočnili útvary Komisie operatívne posúdenie finančných a administratívnych tokov Moldavska, aby overili, že zavedené postupy pre riadenie programu pomoci vrátane makrofinančnej pomoci poskytujú primerané záruky. Toto posúdenie sa uskutočnilo v roku 2020 a týka sa oblastí, akými sú zostavovanie a plnenie rozpočtu, verejná vnútorná finančná kontrola, interný a externý audit, verejné obstarávanie, riadenie hotovosti a verejného dlhu, ako aj nezávislosť centrálnej banky. Vývoj v danej oblasti budú ďalej pozorne sledovať delegácie EÚ u príslušného partnera. Komisia takisto využíva rozpočtovú podporu s cieľom pomôcť príslušným partnerom zlepšiť ich systémy riadenia verejných financií, pričom toto úsilie do veľkej miery podporujú ostatní darcovia.

Za overovanie, kontrolu a audit pomoci bude napokon zodpovedať Komisia vrátane Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF) a Európsky dvor audítorov, ako sa predpokladá v článku 129 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY

3.1. Príslušné okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky výdavkov

- Existujúce rozpočtové riadky

V poradí, v akom za sebou nasledujú okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky.

Okruh viacročného finančného rámca	Rozpočtový riadok	Druh výdavkov	Príspevky			
	Číslo	DRP/NRP[5].	krajín EZVO[6]	kandidátskych krajín[7]	tretích krajín	v zmysle článku 21 ods. 2 písm. b) nariadenia o rozpočtových pravidlách
	14 02 01 70 06 [Úvery v rámci makrofinančnej pomoci – záruka pre vonkajšiu činnosť]	DRP	NIE	NIE	NIE	NIE
	14 20 03 01 [Granty v rámci makrofinančnej pomoci]	DRP	NIE	NIE	NIE	NIE

- Požadované nové rozpočtové riadky – neuplatňuje sa

[5] DRP = diferencované rozpočtové prostriedky / NRP = nediferencované rozpočtové prostriedky.
[6] EZVO: Európske združenie voľného obchodu.
[7] Kandidátske krajiny a prípadne potenciálne kandidátske krajiny západného Balkánu.

3.2. Odhadovaný finančný vplyv návrhu na rozpočtové prostriedky

3.2.1. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na operačné rozpočtové prostriedky

– ☐ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie operačných rozpočtových prostriedkov.

– **X Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie operačných rozpočtových prostriedkov, ako je uvedené ďalej:**

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Okruh viacročného finančného rámca	6	**Okruh 6 – Susedstvo a svet**

GR: ECFIN			Rok **2021**	Rok **2022**	Rok **2023**	Rok **2024**	Rok **2025**	**SPOLU**
○ Operačné rozpočtové prostriedky								
Rozpočtový riadok[8] 14 02 01 70 06 [Úvery v rámci makrofinančnej pomoci – záruka pre vonkajšiu činnosť]	Záväzky	(1a)		10,8	9			**19,8**
	Platby	(2a)		10,8	9			**19,8**
Rozpočtový riadok 14 20 03 01 [Granty v rámci makrofinančnej pomoci]	Záväzky	(1b)		30	45			**75**
	Platby	(2b)		20	55			**75**
Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov[9]								
Rozpočtový riadok 14 20 03 01		(3)					0,15	**0,15**

[8] Podľa oficiálnej rozpočtovej nomenklatúry.

[9] Technická a/alebo administratívna pomoc a výdavky na podporu vykonávania programov a/alebo akcií EÚ (pôvodné rozpočtové riadky „BA“), nepriamy výskum, priamy výskum.

Rozpočtové prostriedky pre GR ECFIN SPOLU	Záväzky	= 1a + 1b + 3		40,8	54		0,15	**94,95**
	Platby	= 2a + 2b + 3		30,8	64		0,15	**94,95**
○ Operačné rozpočtové prostriedky SPOLU	Záväzky	(4)		40,8	54			**94,8**
	Platby	(5)		30,8	64			**94,8**
○ Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov SPOLU		(6)					0,15	**0,15**
Rozpočtové prostriedky OKRUHU 6 viacročného finančného rámca **SPOLU**	Záväzky	= 4 + 6		40,8	54		0,15	**94,95**
	Platby	= 5 + 6		30,8	64		0,15	**94,95**

Ak má návrh/iniciatíva vplyv na viaceré operačné okruhy, zopakujte oddiel uvedený vyššie: [v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)]

Okruh viacročného finančného rámca	7	**Okruh 7 – Európska verejná správa**

Tento oddiel treba vyplniť s použitím rozpočtových údajov administratívnej povahy, ktoré sa najprv uvedú v prílohe k legislatívnemu finančnému výkazu (príloha V k interným pravidlám), ktorá sa na účely medziútvarovej konzultácie nahrá do aplikácie DECIDE.

GR: ECFIN			Rok **2021**	Rok **2022**	Rok **2023**	Rok **2024**	Rok **2025**	**SPOLU**
Ľudské zdroje			0,034	0,044	0,044	0,011	0,011	**0,144**
Ostatné administratívne výdavky				0,020	0,020			**0,040**
Rozpočtové prostriedky OKRUHU 7 viacročného finančného rámca **SPOLU**	Rozpočtové prostriedky		0,034	0,064	0,064	0,011	0,011	**0,184**
	(Záväzky spolu = platby spolu)		0,034	0,064	0,064	0,011	0,011	**0,184**

			Rok **2021**	Rok **2022**	Rok **2023**	Rok **2024**	Rok **2025**	**SPOLU**
Rozpočtové prostriedky OKRUHOV 1 až 7 viacročného finančného rámca **SPOLU** (referenčná suma)	Záväzky	= 4 + 6	0,034	40,864	54,064	0,011	0,161	**95,134**
	Platby	= 5 + 6	0,034	30,864	64,064	0,011	0,161	**95,134**

3.2.2. Odhadované výsledky financované z operačných rozpočtových prostriedkov

Viazané rozpočtové prostriedky v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Uveďte ciele a výstupy ⇩		Rok **2021**		Rok **2022**		Rok **2023**		Rok **2024**		Rok **2025**		**SPOLU**	
	Druh[10]	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Celkový počet	Náklady spolu
ŠPECIFICKÝ CIEĽ Č. 1[11]													
– Výstup 1	Vyplatenie grantov			1	20	2	55					3	75
– Výstup 2	Tvorba rezerv na záruku pre vonkajšiu činnosť			3	10,8	2	9					5	19,8
– Výstup 3	Hodnotenie *ex post*									1	0,15	1	0,15
Špecifický cieľ č. 1 – medzisúčet		–	–	4	30,8	4	64	–	–	1	0,15	9	94,95
NÁKLADY SPOLU		–	–	4	30,8	4	64	–	–	1	0,15	9	94,95

[10] Výstupy znamenajú dodané produkty a služby (napr.: počet financovaných výmen študentov, vybudované cesty v km atď.).

[11] Ako je uvedené v bode 1.4.2 Špecifické ciele…

3.2.3. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na administratívne rozpočtové prostriedky

– **X Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie administratívnych rozpočtových prostriedkov, ako je uvedené ďalej:**

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

	Rok **2021**	Rok **2022**	Rok **2023**	Rok **2024**	Rok **2025**	**SPOLU**
OKRUH 7 viacročného finančného rámca SPOLU						
Ľudské zdroje	0,034	0,044	0,044	0,011	0,011	**0,144**
Ostatné administratívne výdavky		0,020	0,020			**0,040**
Medzisúčet OKRUHU 7 viacročného finančného rámca SPOLU	0,034	0,064	0,064	0,011	0,011	**0,184**

Mimo OKRUHU 7[12] viacročného finančného rámca						
Ľudské zdroje						
Ostatné administratívne výdavky						
Medzisúčet mimo OKRUHU 7 viacročného finančného rámca SPOLU						

SPOLU	0,034	0,064	0,064	0,011	0,011	**0,184**

Rozpočtové prostriedky potrebné na ľudské zdroje a iné administratívne výdavky sa pokryjú z rozpočtových prostriedkov GR, ktoré sú už pridelené na riadenie akcie a/alebo boli prerozdelené v rámci GR.

[12] Technická a/alebo administratívna pomoc a výdavky na podporu vykonávania programov a/alebo akcií EÚ (pôvodné rozpočtové riadky „BA“), nepriamy výskum, priamy výskum.

3.2.3.1. Odhadované potreby ľudských zdrojov

– **X Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie ľudských zdrojov, ako je uvedené ďalej:**

Odhad sa má vyjadriť v jednotkách ekvivalentu plného pracovného času

		Rok **2021**	Rok **2022**	Rok **2023**	Rok **2024**	Rok **2025**
	O Plán pracovných miest (úradníci a dočasní zamestnanci)					
20 01 02 01 (Ústredie a zastúpenia Komisie)		0,100	0,250	0,150	0,010	0,100
20 01 02 03 (Delegácie)						
01 01 01 01 (Nepriamy výskum)						
01 01 01 11 (Priamy výskum)						
Iné rozpočtové riadky (uveďte)						
	O Externí zamestnanci (ekvivalent plného pracovného času: FTE)[13]					
20 02 01 (ZZ, VNE, DAZ z celkového finančného krytia)		0,200	0,350	0,200	0,010	0,100
20 02 03 (ZZ, MZ, VNE, DAZ a PED v delegáciách)						
XX 01 xx **yy zz** [14]	– ústredia					
	– delegácie					
01 01 01 02 (ZZ, DAZ, VNE – nepriamy výskum)						
01 01 01 12 (ZZ, VNE, DAZ – priamy výskum)						
Iné rozpočtové riadky (uveďte)						
SPOLU		**0,300**	**0,600**	**0,350**	**0,020**	**0,200**

XX predstavuje príslušnú oblasť politiky alebo rozpočtovú hlavu.

Potreby ľudských zdrojov budú pokryté úradníkmi GR, ktorí už boli pridelení na riadenie akcie a/alebo boli interne prerozdelení v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu prideliť riadiacemu GR v rámci ročného postupu prideľovania zdrojov v závislosti od rozpočtových obmedzení.

Opis úloh, ktoré sa majú vykonať:

Úradníci a dočasní zamestnanci	Riaditeľ riaditeľstva D: vykonávať dohľad nad operáciou a riadiť ju, spolupracovať s Radou a Parlamentom v súvislosti s prijatím tohto rozhodnutia a schválením memoranda o porozumení, rokovať s moldavskými orgánmi o memorande o porozumení, preskúmať správy, viesť služobné cesty a posudzovať pokrok pri dodržiavaní podmienenosti. Vedúci oddelenia/zástupca vedúceho oddelenia, riaditeľstvo D: pomáhať riaditeľovi pri riadení operácie, spolupráci s Radou a Parlamentom v súvislosti s prijatím tohto rozhodnutia a schválením memoranda o porozumení, pri rokovaniach s moldavskými orgánmi o memorande o porozumení a dohode o úverovom mechanizme (spolu s GR BUDG), pri preskúmavaní správ a posudzovaní pokroku pri dodržiavaní podmienenosti. GR BUDG (oddelenia E1 a E3 pod dohľadom riaditeľa): pripraviť dohodu o úverovom mechanizme, rokovať o nej s moldavskými orgánmi a predložiť ju na schválenie príslušnými útvarmi Komisie a na podpis obidvomi stranami. Sledovať situáciu po

[13] ZZ = zmluvný zamestnanec; MZ = miestny zamestnanec; VNE = vyslaný národný expert; DAZ = dočasný agentúrny zamestnanec; PED = pomocný expert v delegácii.

[14] Čiastkový strop pre externých zamestnancov financovaných z operačných rozpočtových prostriedkov (pôvodné rozpočtové riadky „BA“).

	nadobudnutí platnosti dohody o úverovom mechanizme. Pripraviť rozhodnutie (rozhodnutia) Komisie o prijímaní pôžičiek, sledovať predkladanie žiadostí o finančné prostriedky, vybrať banky, pripravovať a realizovať transakcie financovania a vyplácať finančné prostriedky Moldavsku. Vykonávať činnosti back-office v nadväznosti na splatenie úveru (úverov). Vypracovať príslušné správy o týchto činnostiach.
Externí zamestnanci	Ekonómovia, sektor makrofinančnej pomoci (riaditeľstvo D): pripraviť rozhodnutie a memorandum o porozumení, spolupracovať s orgánmi a medzinárodnými finančnými inštitúciami, uskutočňovať služobné cesty na účely preskúmania, pripravovať správy zamestnancov Komisie a postupy Komisie súvisiace s riadením pomoci, spolupracovať s externými odborníkmi v oblasti operatívneho posúdenia a hodnotenia *ex post*.

3.2.4. Súlad s platným viacročným finančným rámcom

Návrh/iniciatíva:

– **X sa môže v plnej miere financovať prerozdelením v rámci príslušného okruhu viacročného finančného rámca (VFR).**

3.2.5. Príspevky od tretích strán

Návrh/iniciatíva:

– **X nezahŕňa spolufinancovanie tretími stranami.**

3.3. Odhadovaný vplyv na príjmy

– **X Návrh/iniciatíva nemá finančný vplyv na príjmy.**